

Поки що можемо лише мріяти, щоб українська діаспора стала об'єктом і предметом спеціальних комплексних і системних досліджень. Але до цього вже йдеться, і маємо сподівання, що ми, зрештою, таки створимо цю науку – українське діаспорознавство.

Книжка професора М. Тимошика є однією з тих тривких цеглин, які надійно лягають у підмурівок цієї науки.

Володимир ІВАНЕНКО
президент Українського університету
(Вашингтон, США)

DOI: 10.30840/2413-7065.3(68).2018.147236

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ СЕМІНАР «НАУКОВІ ВИДАННЯ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

28 вересня 2018 р. у Міжрегіональній академії управління персоналом відбувся міжнародний науковий семінар «Наукові видання України: сучасний стан та перспективи розвитку». Від НДІУ цей захід відвідали наукові співробітники Вікторія Калина та Олександр Сцібан.

Організаторами семінару виступили видавничий дім «Інтернаука» та ВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом», що, як і інші компанії-посередники, співпрацює з реєстраційним агентством Crossref для надання науковим виданням ідентифікатора DOI. Наявність цього ідентифікатора полегшує пошук наукових публікацій в мережі Інтернет, що робить їх доступними для широкого наукового загалу. Також згідно з наказом МОН № 32 від 15.01.2018 р.¹ наявність DOI є обов'язковою умовою для проведення відповідної категоризації наукової періодики.

¹ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0148-18>

На семінарі було обговорено низку важливих питань, що стосуються наукометричних баз та індексації в них наукових видань, категоризації фахової періодики, надання та використання науковими виданнями цифрового ідентифікатора DOI, створення Національного репозитарію для доступу до академічних текстів, проблеми хижацьких видань, плагіату тощо.

Про зміни у формуванні переліку фахових наукових видань України розповів учасник семінару, представник МОН Михайло Голубев. Згідно з наказом МОН № 32 від 15.01.2018 р. існуючі фахові видання автоматично зараховуються до категорії «В» строком на два роки, тимчасом як вищі категорії надаються їм за умови дотримання певних вимог. Серед них – включення періодичних видань до профільних міжнародних наукометричних баз даних, рекомендованих МОН (категорія «Б»), зокрема Web of Science Core Collection та/або Scopus (категорія «А»).

Нагадаємо, що наразі журнал «Українознавство» входить до 13 наукометричних баз та індексів цитування, в тому числі Index Copernicus, «Наукова періодика України», Cite Factor, PІНЦ тощо, а також відповідає всім базовим вимогам Web of Science Core Collection і Scopus, однак високий рівень конкуренції та низка супутніх вимог значно ускладнюють реальний процес реєстрації. Своїм досвідом просування наукового видання до згаданих вище баз поділилася виконавчий директор президії Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління Ірина Чаплай. Вкотре стає зрозуміло, що гуманітарні видання відносно вужчої спеціалізації (як-от українознавство порівняно з фізико-математичними науками) мають нижчий шанс для включення до Web of Science та Scopus. Так, МОН було проаналізовано ситуацію в європейських країнах, які не є англійськими, однак часто вживають англійську в науці – Польщі, Чехії, Данії, Норвегії, Словаччині та ін. На підставі цього у публікації на сайті Міністерства від 12 червня 2018 р.

генеральний директор директорату науки МОН Дмитро Чеберкус зазначив, що, за даними 2014 р., показник присутності публікацій зі сфери соціогуманітарних наук у базі WoS становить від 15% (Польща) до 50% (Данія). Це, за словами Д. Чеберкуса, «свідчить, що більшість таких публікацій залишається поза межами WoS. А отже – є невидимою для широкої наукової спільноти [...]». Це, в свою чергу, спотворює об'єктивність оцінки наукового доробку вченого. Альтернативним критерієм оцінки цитованості в Україні нерідко пропонують ресурс Google Академія, однак він не є досконалим, адже враховує цитування в неперевіренних ресурсах та навіть у ЗМІ. У даному контексті особливо актуальною є перспектива створення Національного репозитарію академічних текстів. Цю ініціативу МОН на семінарі представила Олена Чмир, завідувач відділу ДНУ УкрІНТЕІ.

Сподіваємося на врахування МОН цих аспектів для оптимізації вимог до класифікації наукової періодики, а також ширше зацікавлення міжнародної наукової спільноти публікаціями з, так би мовити, вужчих дисциплін, що підвищить рівень міжнародного цитування відповідних наукових видань. Попри необхідність стандартизації критеріїв для оцінювання наукових журналів необхідно уникнути ситуації, у якій формальний критерій переважав би над змістовим.

Вікторія КАЛИНА

orcid.org/0000-0002-4552-0929

науковий співробітник
відділу інформаційного забезпечення
та наукових комунікацій НДІУ